

(171. 3.)

MEMORIE VAN TOELICHTING

Art. 1. De aan het Pensioenfonds voor weduwen en weezen van burgerlijke ambtenaren toebehoorende kapitalen zijn ingevolge het bepaalde bij art. 21 der bij de wet van 30 September 1893 (*Staatsblad* n°. 145) gewijzigde wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79) uitsluitend belegd in inschrijvingen op de Grootboeken der Nationale Schuld. Blijkens de Memorie van Toelichting gevoegd bij de ontwerp-begrooting van het fonds voor het dienstjaar 1899 (Gedrukte Stukken Zitting 1898—1899 — 88), bezat het fonds op 1 Juli 1898 aan 2½ pcts. inschrijvingen f 32 001 900 en aan 3 pcts. inschrijvingen f 15 376 500. Het is wenschelijk toe te staan dat de bezittingen, die het fonds nog zal verwerven, ook in andere solide waarden zullen kunnen worden belegd. Dezelfde redenen toch welke er toe geleid hebben om voor te stellen, dat het bestuur van de bij de wet op te richten Rijkverzekeringsbank de beschikbare gelden dier Bank, behalve in de Nationale Schuld, ook zal kunnen beleggen in de fondsen overigens vermeld in art. 79 van het gewijzigd ontwerp van wet tot wettelijke verzekering van werklieden tegen de geldelijke gevolgen van ongevallen in bepaalde bedrijven (Gedrukte Stukken Zitting 1898—1899 — 16), pleiten er eveneens voor om eene meer uitgebreide beleggingsbevoegdheid te geven aan het bestuur van het meergenoemde Pensioenfonds. Mitsdien is bij art. 1 van het wetsontwerp voorgesteld voor belegging der waarden van het Pensioenfonds in aanmerking te brengen dezelfde fondsen welke zijn vermeld in art. 79 van het zooveel genoemd ontwerp. Het hier voorgestelde wijkt echter op één punt daarvan af, daar het geene bevoegdheid geeft tot het verstreken van geld op prolongatie. Deze afwijking is een gevolg van het verschil in de wijze van het beheer der geldelijke administratie. Want terwijl de Rijkverzekeringsbank eene kas heeft, die ook voor korten tijd rentegevend moet kunnen gemaakt worden, is dit bij het pensioenfonds het geval niet.

Art. 2. Volgens het bepaalde bij het 7de lid van art. 14 der bij de wet van 30 September 1893 (*Staatsblad* n°. 145) gewijzigde wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79) is alle recht op toekenning van weduwenpensioen verbeurd, indien de aanvraag daartoe niet bij den directeur van het fonds is ingekomen binnen vijf jaar nadat het recht op het genot van zoodanig pensioen ontstond. Ofschoon na de oprichting van het bij de laatstvermelde wet bedoeld pensioenfonds door het bestuur daarvan op ruime schaal publiciteit is gegeven aan het feit, dat krachtens de bepalingen van genoemde wet ook recht op pensioen was verkregen door de nagelaten betrekkingen van de ambtenaren die bereids vóór 1 Januari 1891 waren overleden, gepensionneerd of op wachtgeld gesteld, zoo heeft zich toch het geval voorgedaan, dat nog enkele belanghebbenden eerst na 1 Januari 1896 tot de wetenschap zijn gekomen van het bestaan hunner rechten op pensioen. De bepaling van art. 4 wordt voorgesteld om hun alsnog het genot van pensioen — althans van den datum van het in werking treden dezer wet af — te verzekeren.

Artt. 3 en 4. Deze artikelen hebben geen betrekking op het fonds waarvan hierboven sprake was, maar op het Weduwenfonds van de geëmployeerden tot het Algemeen Bestuur behoorende. Eene door de hoogleeraren dr. VAN PESCH en dr. VAN GEER onder dagteekening van 31 December 1895 vervaardigde wetenschappelijke balans van dat fonds, heeft aangetoond, dat daarin een saldo aanwezig is, niet benodigd om de daarop drukkende

verplichtingen na te komen, van ten minste een half miljoen gulden.

Thans wordt voorgesteld over dit saldo op de volgende wijze te beschikken.

1°. Deelgerechtigdheid in het fonds toe te kennen voor het bedrag van den pensioensgrondslag, in stede van voor het bedrag van het laatstelijk genoten traktement, zonder betaling van fournissement deswege:

- a. aan de thans nog in dienst zijnde ambtenaren;
- b. aan hen die bij de invoering dezer wet den dienst verlaten en hunne deelgerechtigdheid behouden hebben;
- c. aan hen wier nagelaten betrekkingen zijn gepensionneerd; ten gevolge waarvan die pensioenen tot een eenigszins hooger bedrag nader zullen zijn te regelen.

2°. Af te schaffen de verplichting tot betaling van suppletiefournissemten voor hooger en koers der 2½ percents Nationale Schuld, voor hen door wie zij volgens de bestaande bepalingen zijn verschuldigd.

De contante waarde dezer voorstellen is te stellen op

die van 1a op.	f 210 000
„ „ 1b „	75 000
„ „ 1c „	135 000
„ „ 2 „	80 000
Samen	f 500 000

Ter nadere adstructie dezer voorstellen wordt opgemerkt, dat toen de ingevolge het bepaalde bij art. 24 der wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79) onder dagteekening van 31 December 1890 opgemaakte wetenschappelijke balans een batig saldo aanwees van f 2 164 477, deze som overeenkomstig het in dit wetsartikel bepaalde, geheel in 's Rijks schatkist is gestort en tot amortisatie van Nationale Schuld aangewend bij de wet van 22 Juni 1893 (*Staatsblad* n°. 96). Nu de onder dagteekening van 31 December 1895 opgemaakte balans opnieuw een saldo heeft aangetoond, vordert de billijkheid daaraan eene bestemming te geven waardoor worden gebaat de deelgerechtigden in het fonds, aan wie de regeling van 1890, hoewel voor alle andere burgerlijke ambtenaren een voordeel, nagenoeg in geen enkel opzicht ten goede kwam.

In de eerste plaats kan dit geschieden door eene anomalie te doen verdwijnen.

De gewone weduwenpensioenen worden volgens de wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79) geregeld naar den pensioensgrondslag van den betrokken ambtenaar. Maar voor de gewezen legestrekende ambtenaren geldt dit niet; de pensioenen houden voor hen alleen verband met het traktement, dat altijd eene lagere som is. Het ontwerp heeft ten doel, niet alleen voor de thans nog in dienst zijnde ambtenaren, maar ook voor hen, die bij de invoering dezer wet den dienst verlaten en hunne deelgerechtigdheid behouden hebben, alsook voor de nagelaten betrekkingen van hen die reeds overleden zijn, voortaan den pensioensgrondslag tot maatstaf te nemen.

In de tweede plaats kan de verplichting tot betaling van de suppletiefournissemten bedoeld bij Koninklijk besluit van 23 Februari 1823 n°. 26 worden opgeheven. Dit had reeds sedert lang kunnen geschied zijn, want die verplichting is indertijd opgelegd, ten einde te voorkomen dat door de rijzing der Nationale Schuld niet zooveel inschrijvingen ten behoeve van het fonds zouden kunnen worden aangekocht als het geval zou zijn indien die schuld op 50% stond genoteerd. Maar het fonds had al jarenlang geen behoefte meer aan deze extra bijdragen, gelijk voor het eerst bij het opmaken der eerste wetenschappelijke balans is gebleken, toen het bestaan van een belangrijk saldo aan het licht kwam. Daarom is het rationeel, nu wederom een saldo aanwezig is, over te gaan tot afschaffing dezer overbodig geworden heffing.

Er behoeft geen vrees te bestaan dat bij aanneming dezer voorstellen het fonds te eeniger tijd niet aan de daarop rustende verplichtingen zal kunnen voldoen.

De hoogleeraren VAN PESCH en VAN GEER toch hebben in eene toelichting tot de laatste balans medegedeeld, dat bij samen-

smelting van het onderwerpelijke fonds met het Pensioenfonds voor weduwen en weezen van burgerlijke ambtenaren nog een bedrag van f 427 757 zou vrijkomen, welke som vooralsnog is gereserveerd met het oog op mogelijke daling van den koers bij den verkoop van kapitaal.

Artt. 5 en 6. Bij de wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79) is het beginsel aangenomen, dat de door een ambtenaar na te laten betrekkingen recht hebben op pensioen, onverschillig de wijze waarop die ambtenaar is ontslagen. Dit te recht aangenomen beginsel is thans evenwel alleen van toepassing op de deelgerechtigden in het bij die wet gestichte fonds; maar volgens de daarentrent geldende bepalingen niet op de deelgerechtigden in het Weduwenfonds voor de geëmployeerden tot het Algemeen Bestuur behorende, in het Weduwen-pensioenfonds van het korps ingenieurs en in dat van de opzichters van den waterstaat. De voorgestelde bepaling strekt om aan deze ongelijkheid een einde te maken.

Het zal wellicht de aandacht trekken, dat in de voorgestelde artikelen gezwegen wordt van de beide in de laatste plaats

genoemde fondsen. Dit was echter overbodig, omdat de laatste zinsnede van de artt. 3 der Koninklijke besluiten van 29 December 1890 n°. 28 en 29 den Minister van Waterstaat het recht geeft om een der hierbedoelde ambtenaren, die zijne deelgerechtigdheid overeenkomstig de overige bepalingen van deze artikelen verloren heeft, deze te doen herkrijgen. Tegen het nemen van zulk eene beschikking zal, mocht zij ooit noodig worden, geen bezwaar bestaan.

Voorts is blijkens het laatste artikel van het wetsontwerp voorgesteld aan de bepaling van art. 5 terugwerkende kracht te geven tot 1 Januari 1891, omdat zich na dien datum het geval heeft voorgedaan, dat een ambtenaar bij een der Departementen van Algemeen Bestuur niet eervol is ontslagen, ten gevolge waarvan de door dezen na te laten betrekkingen elke aanspraak op eventueel pensioen hebben verloren.

De Minister van Financiën,

PIERSON.

